

Szarka Árpád

Szarka Árpád festőművész, rajztanár Romániában, Brailán, a dunai kikötővárosban született, 1915. május elsején. Szülei a Rábaközről származtak. Tanító édesapja a magyar szórványközösségekben végzett missziós munkát, ezért és családotól kiutasították Romániából.

Az elemi iskolát édesapja keze alatt végezte el, középiskolai tanulmányait Sopronban folytatta az akkori reáliskolában, ahol 1933-ban érettségizett. Soproni Horváth József növendéke volt, a Munkácsy-díjas művész a festészet és rajzolás szeretetére tanította.

Útja Sopronból a Képzőművészeti Főiskolára vezetett, amelyet 1938-ban Rudnay Gyula osztályában el is végzett. Már a főiskola elvégzése előtt, 1935-ben sikerrel szerepelt a Soproni Képzőművészeti Kör tárlatán. 1938-ban végzett, de nem tudott elhelyezkedni és 1939-ben katonai behívót kapott. 1940 novemberében leszerelt, de a következő év nyarán már az ukrán fronton teljesített szolgálatot. Hazatérve a Bencés Gimnázium rajztanára lett, majd 1944 tavaszán újból behívták. Az első hadsereg egyik tüzérosztályában harcolt a Prutnál. Novemberben hadifogságba esett, a szovjet lágerekből csak négy év múlva, 1948 májusában hadirokkantként került haza. A Bencés Gimnáziumot államosították, a Körmendi Gimnáziumban ajánlottak fel neki állást. Ő az Orsolya téri Általános Iskolát választotta, Sopronban akart maradni mindenképpen, abban a városban, amit életre szólóan megszeretett. A hányatott sorsú Szarka Árpád már túljárt az ötvenen, mire élete végre révbe jutott. 1962-ben családot alapított, 1963-ban kinevezték a Széchenyi István Gimnázium tanárává. Visszakerült hajdani, kedves iskolája falai közé, ott is tanított egészen 1977-ig, nyugdíjba vonulásáig, mint a város közmegebecsülésnek örvendő művésztanára. A „béke és a csönd emberének” tartották, nyugodt, jó humorú, rendkívüli empátiával megáldott emberként a legnépszerűbb tanárok közé tartozott.

Fiatalabb éveiben színházi díszletfestéssel jelmeztervezéssel és üzleti grafikával is foglalkozott. Szarka Árpád életében nyomot hagyott a háború, a halál közelsége, a hadifogság, a veszteség. A második világháború 10 évre megszakította művészi fejlődését. Az 50-es években

jelentkezett ismét, komor színeket használva, aztán ezek eltűntek és képei megteltek bájjal és szépséggel, igazi emberi tartalommal. Illusztrációi, karikatúrái gyakran megjelentek a Kisalföldben, folyóiratoknak, szakkiadóknak is rajzolt.

Az akvarell, a gouache és az olaj technikával egyaránt kitűnően dolgozott. Soproni Horváth József és a jó barát, kolléga, Ákos Ernő hatására foglalkozott újra az akvarelllel. Sopronba való végleges letelepedése után jelentős szerepet vállalt a város művészeti életében, a fiatalok képzésében. Rajztanárként dolgozott az Orsolya téri iskolában, majd 1964-től 1981-ig a Széchenyi István Gimnáziumban. Sok évtizeden át vezette a Soproni Rajziskolát. Pedagógusként korosztályok sorát nevelte a művészet megismerésére, szeretetére és tiszteletére. Ars poeticáját megnyerő szerénységgel fogalmazta meg: „Számomra öröm a festés. Ha ráadásul más is örömét leli képeimben, betöltöttem hivatásomat.” Szarka Árpád a város, a környék gondolatvilágához tartozónak vallotta magát. Erről elsősorban a tájképei tanúskodnak. Történelmi és bibliai kompozíciói is jelentősek. Számos honi és határon túli egyéni és csoportos kiállításon állította ki képeit.

Gombás Vilmos 1983-ban, többek között, ezt mondta Szarka Árpád művészetéről, kiállításának megnyitóján:

„Szarka Árpád művészi, emberi értéke abban van, hogy a saját érzéseinek illusztrálására, a szép hazai természet minden apró porcikáját fel tudja használni, amit a környezettől kap, azt a saját érzélemvilágába építve, művein keresztül adja át nekünk...Benne újra felfedezzük az otthonunkat, gazdagít bennünket és boldoggá válni segít. Művészi, pedagógusi értéke pedig abban foglalható össze, amit tulajdonképpen képei is sugallnak: tanít szeretni és becsülni mindent, mit sors rendelt, várost, hazát, népet. Megtanít észrevenni a szépet: Sopront...”.

Halála első évfordulóján, a Soproni Képzőművészeti Kör rendezésében, 1994. november 20-án, Szarka Árpád emlékkiállítás nyílt a Várkerület Galériában.

A Széchenyi István Gimnáziumban az udvari homlokzaton elhelyezett emléktábla (2013) örökíti meg emlékét.

Irodalom:

Szakál Péter: Szarka Árpád festőművész emlékkiállításához (1994. nov. 20-dec. 7) In: Soproni szemle. 49. évf. (1995) 2. sz. p. 176-178.

Sarkady Sándor: Szarka Árpád (1915-1993) In: Soproni szemle. 49. évf. (1995.) 2. sz. p. 181-184.

Gombás Vilmos: Szarka Árpád festőművész kiállításának megnyitója In: Soproni szemle. 37. évf. (1983). 1. sz. p. 72-76.

Sarkady Sándor (szerk.): Aranykönyv Sopron: Quint, 1999. p. 216.

Salamon Nándor: Kisalföldi művészeti lexikon. Vasszilvagy, 2012. p. 350.

Internet: <https://www.soproniszig.hu/user/137>

Internet:

SZIG honlapja Szarka Árpád emlékest – elérhetősége: <http://www.soproniszig.hu/news/283>

Letöltés: 2018. 10. 17.

A kép forrása:

<http://www.soproniszig.hu/news/283> Letöltés: 2023.10. 09.